

KATRINE ENGBERG

KUNNES AIKA KOITTAÄ

Suomentanut Sirpa Alkunen



Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava



Pohjoismaiden ministerineuvosto

Teos on saanut Pohjoismaiden ministerineuvoston käännöstukea.

Sitaatit Søren Ulrik Thomsenin runoista ”I kurvestolen, i vintersolen”
ja ”At tabe det hele og bære det med sig”, suomennos Sirpa Alkunen.

Sitaatit Forugh Farrokhzadin runoista ”Uusi syntymä” ja ”Kaupungin
kylmillä kaduilla”, suomennos Jaakko Hämeen-Anttila.

Tanskankielinen alkuteos
Det brændende blad

Copyright © Katrine Engberg 2022
Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-47409-8

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024



*Jakobille, joka on osoittanut minulle,
etteivät rakkauden pisarat huku yksinäisyyden mereen.*

Daniel Leon, 11. helmikuuta

Daniel katsoo maassa lojuvia kuivia lehtiä, jotka ratisevat kenkien alla. Ne ovat ainoat siistit kengät, jotka hän omistaa. Hän on aina tiennyt kuolevansa varhain mutta ei ole tiennyt, miten. Aamusade lankeaa keveästi alastomien puunlatvojen välistä ja putoilee metsämaahan pieninä, varovaisina pisaroina. Ääni on rauhoittava, kuin klassisen musiikin sävelmä, jonka tunnistaa osaamatta nimetä sitä. Pimeys irrottaa hitaasti otteensa, ja hänen kävellessään eteenpäin jalat osuvat kantoihin ja pudonneisiin oksiin. Se ei kuitenkaan merkitse mitään. Hän kävelee kohti valoa.

On kylmä. Hän on nukkunut kaatuneen pyökkipuun runkoa vasten vanhassa puvussaan talvitakki kiskaistuna kiinni leukaan asti ja huppu vedettynä syvälle kasvoille. Oksista ja kuihtuneista lehdistä kasattu peitto antoi vain välttävän suojan yöpakkasta vastaan. Kylmyys, nälkä ja väsymys ovat hänelle kuitenkin jo yhden-tekeviä. Mikään ei merkitse enää mitään.

Hän tulee pienen lammen luo ja pysähtyy hetkeksi, kaivaa taskusta savukeaskin ja sytyttimen ja sytyttää savukkeeseen kylmin sormin. Voisi melkein uskoa minun suunnitelleen kaiken, hän hymyilee itseksensä, vetää lämmintä savua sisään ja puhalttaa sen ulos. Hän taivuttaa niskaansa ja tähyilee taivasta ja puunlatvoja. Oksat roikkuvat vetelinä talven jäljiltä eivätkä ole vielä palanneet jänteviksi. Yhden oksan päässä kimaltaa sadepisara, joka harkitsee irtautumista.

Hän odottaa ja seuraa pisaran putoamista korkealta yläpuoleltaan kuin tervehdyksenä jumalalta, johon hän ei usko. Täydellinen pieni kokonaisuus putoaa vapaasti. Se on melkein liian kaunista ollakseen sattumaa. Ehkä sittenkin joku istuu tuolla ylhäällä ja itkee hänen takiaan?

Daniel riisuu hupun ja tuntee kylmän purevan korvia ja savun lämmittävän huulia kuin koiran pusu. Hän mielti Homerian, sekarotuista koiraa, joka hänellä oli lapsena. Sillä oli karhea turkki ja jäykät lonkat, mutta hän rakasti sen lempeää mieltä ja viisaita silmiä. Homerin kuoltua hän suri kuukausia. Tunne ei mahtunut hänen sisälleen, joten hän karkasi ja piiloutui leikkipuiston pusikkoon. Vanhemmat löysivät hänet vasta iltamyöhällä.

Tänään he eivät löydä häntä.

Hän maistelee ajatusta, mutta tavanomaisia ahdistusreaktioita ei ilmaannu. Ei levottomuutta. Metsälampi hänen edessään on peilittyneenä aamu-usvassa.

Hän kääntyy katsomaan metsää, tuntee olonsa ihmeen turvallisiksi korkeiden puunrunkojen lomassa. Ne ympäröivät häntä kuin seinät, joiden keskeltä hän juuri on lähtenyt. Hän kävelee eteenpäin laskien askeleitaan. Sadanviidenkymmenen kahden kohdalla hän saapuu aukion laitaan.

Kestää vähän avata vetoketju tunnottomilla sormenpäillä. Hän riisuu takkinsa, viikkaa sen sylissään ja laskee varovasti maahan. Hän höllää lainaamansa solmion. Se on musta ja tekokuituinen ja liukuu inhoittavasti sormien välissä. Kaikin tavoin naurettava vaatekappale. Hän työntää solmion pikkutakin taskuun. Kangas on kulunut ohueksi kyynärpäistä, mutta hän rakastaa yhä häihin ostamaansa pukua. Paita on uusi ja kankea, ja hänen on repäistävä kömpelöillä sormillaan irti viimeiset kaksi nappia. Kengät, sukat ja alushousut hän asettelee huolellisesti pinoon.

Heillä ei saisi olla mitään aihetta moittia häntä.

Hän kumartuu noukkimaan kuihtuneen lehden, joka hohtaa punaisena sammaleella, ja pitelee sitä valoa vasten. Lehtisuonet näkyvät selvästi, kuin kuivan lehden ehtyneet, elämää virranneet verisuonet. Laske sielusi lepoon leiskuvalle lehdelle, hän ajattelee ja pudottaa lehden maahan.

Hän astuu alastomana esiin metsän suojasta ja kohti aukion valoa. Hän kuulostelee paljaita jalkapohjiaan, jotka tuntevat sammalen, heinän ja kiven, ja huomaa ihonsa nousevan kananlihalle.

Jäljellä ei ole lainkaan vihaa, ei enää. Hän on päästänyt irti syyllisyydestä. Hänen olonsa on autuaan tyhjä.

Hän kävelee eteenpäin, kunnes isovarpaat koskettavat viileitä, metsänlaidan suuntaisia kiskoja, hengittää syvään ja tunnustelee alustaa. Metallit värisee. Hän sulkee silmänsä ja kuuntelee rytmikästä jylinää, joka lähestyy häntä.

Maa värisee hänen allaan, mutta metsälampi on edelleen tyyni. Edes junan melu ei värisytä veden pintaa.

Hän hymyilee kohti taivasta ja astuu raiteille.

Ensimmäinen näky

Silloin tuli äkkiä esiin ihmiskäsi,
ja se alkoi kirjoittaa lampun viereen,
kuninkaan palatsin kalkittuun seinään.
Kuningas näki käden, joka kirjoitti.
Silloin hän kalpeni, ja pelko täytti hänen mielensä.
Käsi kirjoitti siitä, mikä oli ollut,
ja siitä, mikä oli tuleva.
Kirjoitan siitä, vaikka kukaan ei minua usko.

Maanantai, 19. syyskuuta

I. luku

Kööpenhaminan katot näkyivät varjokuvina varhaisella hetkellä, kun aamunkajo ei vielä hellinyt niitä. Näky oli kaunis, mutta silti Liv Jensenistä sitä katsoessaan tuntui, että hän oli muukalainen maailmassa, ettei hän kuulunut enää mihinkään. Ei Rødovrean, ei Pohjois-Jyllantiin eikä ainakaan tänne pääkaupunkiin, jossa hallitsi asfaltti, kiire ja itserakas ylimielisyys. Lasiseinän läpi hänen edessään avautui postikorttiversio kaupungista. Jos olisi vain läpikulkumatkalla, voisi varmasti lähteä Kööpenhaminasta idyllinen kuva ehjänä mielessä. Liviä näkymä ei kuitenkaan houkuttanut, ei saanut edes uteliaaksi.

Hän näki omat kasvonsa lasin pinnassa ja kietoi hotellin kylpytakin tiukemmin alastoman vartalonsa ympärille. Hänen takanaan oli vain suljettuja ovia ja edessään epätietoutta ja innottomia suunnitelmia. Kun menettää haaveensa, elämä haipuu olemattomiin.

”Etkö tulisi takaisin sänkyyn?”

Theresen ääni oli lempeä eikä lainkaan moittiva. Liv kääntyi ja yritti erottaa peiton alta Theresen alastoman hahmon. Sileän ihon ja pyöreät muodot, joita hän vielä kaipaisi. Theresessä kaikki oli niin kaunista, että hän itse ei yltänyt sitä lähellekään. Mutta oli myös enemmän. He olivat tunteneet toisensa vasta viisi kuu-kautta, mutta Liv tiesi hyvin, mikä häneen niin kovin vetosi.

Therese oli hyvä elämään. Hän oli terve, hän teki elämänvalintansa vapaasti ja vailla häpeää. Kömmähdykset, joista ihmiset yleensä visusti vaikenivat, Therese jakoi hilpeästi muiden kanssa. Hän kertoi naureskellen kerrasta, jolloin hänen äitinsä oli saanut hänet kiinni varastamasta kukkaroa eteisessä. Rangaistukseksi hän oli saanut leikata pihaa kiertävän pensasaidan.

Liv ei ollut koskaan varastanut mitään, mutta hänellä oli paljon muuta, mitä hävetä. Hän piti ne asiat omana tietonaan. Theresen suvaitsevasta luonteesta huolimatta Liv oli melko varma, ettei Therese ymmärtäisi hänen mukanaan kantamia taakkoja. Ehkä oli vain hyvä tuottaa Thereselle pettymys nyt, niin tämä säästyisi paljolta jatkossa. Liv riisui kylpytakin ja kömpi hotellivuoteen viileisiin lakanoihin ja Theresen lämpöön.

”Etkö saa nukuttua?”

”En.”

He makasivat pimeässä sanomatta mitään. Eiväthän he kovin pitkään olleet toisiaan tunteneet, Liv muistutti itselleen. Hän ei ollut Thereselle minkäänlaista selitystä velkaa.

Therese nojautui eteenpäin ja suuteli Liviä pehmein huulin, avasi suunsa ja syvensi suudelmaa kielenkärjellään.

Liv vetäytyi hiukan taaksepäin, vain millin verran.

”Se on ihan okei, voimme vain suukotella, jos et vieläkään ole valmis.” Therese silitti Livin hiuksia.

”En minä sitä. Minun täytyy kertoa sinulle jotain.”

”Niin...?”

Therese vetäytyi kauemmaksi ja kohottautui kyynärpään varaan. Hän lepäsi vartalossaan kadehdittavalla tavalla. Sielu oli turvallisesti yhtä lihan kanssa. Vihaisenakin hän vaikutti olevan sopusoinnussa. Ei sokeita kulmia, saattoiko se olla totta? Liv veti peiton päälleen ja tuijotti pimeään. Taulutelevision punainen valopikku hohti muutaman metrin päässä, ja hän kohdisti katseensa siihen.

”En enää palaa Aalborgiin.”

”Mitä tarkoitat?”

”En ole vain lomalla. Irtisanouduin tehtävästäni kolme kuukautta sitten ja pakkasin asuntoni tavarat. Halusin sanoa jo aiemmin, mutta...”

Mutta mitä oikeastaan? Oli ottanut niin koville, sekö oli hänen selityksensä? Oliko hänellä ollut niin kiire lakata välittämästä?

”Luulin, että rakastat työtäsi.”

Liv hymyili pimeässä, mutta hymy tuntui jäykältä.

”Tarvitsin vaihtelua. Aalborg on liian pieni, kaipaen lisää haasteita.”

Sanat kuulostivat yhtä epäaidoilta kuin olivatkin. Hän tunsi paljastuneensa kuin amatööriinäyttelijä, joka yrittää esittää Hamletin monologia.

”Olen löytänyt asunnon Vesterbrosta ja haen avaimet huomenna.”

”Entä me?”

Therese kuulosti surulliselta.

”Voimmehan vierailla toistemme luona, niin kuin nytkin.”

Therese sulki silmänsä kuin Livin sanat olisivat sattuneet. Sit-ten hän pudisti päätään.

”Liv, ei tämä toimi näin.”

”Mikä?”

”Rakkaus, helvetti soikoon!”

Therese heitti peiton sivuun ja nousi ylös. Hän alkoi keräillä vaatteitaan lattialta kärsimättömin liikkein, meni kylpyhuoneeseen ja lukitsi oven takanaan.

Liv jäi makaamaan sänkyyn. Hänen pitäisi mennä Theresen perään, halata tätä ja kertoa totuus, mutta hän ei pystynyt. Hän saattoi tuskin katsoa itseään silmiin. Miten toinen voisi kunnioittaa häntä jälleen, vieläpä pitää hänestä? Hän ei voinut muuta

kuin ponnistella tämän läpi ja nousta pintaan vastarannalla, toivottavasti vahvempana. Hänen oli löydettävä uusi elämä pääkaupungissa. Uusi Liv.

Hän löysi punaisen valopilkun uudelleen. Se antoi hänelle riipauksen turvaa, kuin ankkuri keskellä myllerrystä.

*

41-vuotissyntymäpäivänään Hannah Leon heräsi aikaisin aamulla ja katseli lapsuudenaikaisen huoneensa kattoa. Ensimmäiseksi hän ajatteli veljeään, kuten oli tehnyt joka aamu helmikuun 11. päivän jälkeen, mutta etenkin tänään, kun oli ensimmäinen syntymäpäivä ilman veljeä. Hän ojentautui ja laski jalkansa karhealle puulattialle, josta sai tikkuja varpaisiin, jos ei muistanut astella räsymattoja pitkin. Sininen, vihreä ja violetti. Hän oli saanut matot täyttäessään kaksitoista vuotta, ja samana päivänä hän oli heittänyt kaikki pehmonallensa pois pyyhkiäkseen huoneesta viimeiset lapsuuden jäljet pois. Ajan myötä matot olivat haalistuneet auringossa niin, että niiden värejä tuskin enää erotti, mutta ne muodostivat edelleen polun sängystä vaatekaapille ja ovelle.

Puhelin piippasi yöpöydällä, ja hän kumartui katsomaan näyttöä. Hän sulki Candy Crushin, jota pelatessaan oli nukahtanut eilen illalla. Ei viestejä Runelta, joka oli kai unohtanut päivän. Hannah laski puhelimen taas kädestään. Tämä päivä oli vain kestettävä.

Ohittaessaan isänsä makuuhuoneen hän pysähtyi hetkeksi kuuntelemaan. Oli aivan hiljaista. Ei ollut mitään syytä herättää isää näin aikaisin.

Kylpyhuoneen kupariputket kumisivat Hannahin astuessa suihkun vaihtelevan lämpöisen veden alle. Hänen vanhempansa

olivat puhuneet putkien uusimisesta mutta eivät olleet koskaan saaneet sitä aikaiseksi. Peili lavuaarin yllä paljasti juonteet hänen tummien silmiensä ympärillä ja liudan harmaita hiuksia, jotka olivat taas ilmaantuneet jakauksen tienoille. Hannah nyppi ne pois pinseteillä, kietaisi hiukset nopeasti nutturalle ja veti ylleen farkut ja villapaidan. Sitten hän laskeutui kierreportaita eteiseen.

Hän hapuili eteisen seinältä valokatkaisijaa ja keräsi rohkeutta mennäkseen alas kellariin. Daniel oli muuttanut taloon viisi vuotta sitten. Hän oli eronnut Penelopesta ja tarvitsi turvapaikkaa elämän ollessa kamalaa. Hannah ei mielellään muistellut sitä ajanjaksoa. Yleensä hän vältteli kellaria. Kaiken kaikkiaan oli paljon asioita, joita hän oli alkanut vältellä Danielin tehtyä itsemurhan helmikuussa. Esimerkiksi ihmisten tapaamista, töihin menoa, tangotreenejä, niin, ylipäätään kotoa poistumista.

Hannah ei kestänyt ihmisten uteliaisuutta. Hän ei myöskään kestänyt heidän myötätuntoaan.

Lopulta sormien alla tuntui katkaisija, joka oli hieman irronnut rapatusta seinästä ja roikkui johtojen varassa. Luettelo kaikesta, mitä heidän vanhassa talossaan tulisi korjata, kasvoi kuin merihirviö Hydran päiden määrää. Kun yksi pää iskettiin miekalla irti, putkahti tilalle kaksi uutta.

Hän otti puhelimensa farkkujen taskusta. Hän pyyhkäisi puhelimen lampun valokeilalla veljensä vanhoja huonekaluja – yhden hengen vuode, kirjoituspöytä ja täysi kirjahylly – kunnes osui kahteen muuttolaatikkoon. Ne sisälsivät Danielin oikeustapausta ja kuolemaa koskevia asiakirjakansioita sekä joitakin harvoja tavaroita, joita Danielilla oli ollut mukana vankilassa.

Hannah laski kätensä päällimmäiselle laatikolle. Se oli pölyinen, ja kulmat olivat lytyssä. Muuttofirman nimi oli painettu kylkeen mustin kirjaimin. Hän avasi kansiläpän ja osoitti lampulla laatikkoon. Toimistonvihreitä ja -punaisia muovimappeja,

pahvikansioita kuminauha ympärillä, pino LP-levyjä ja muki, jota Hannah ei muistanut nähneensä ennen. Kenkälaatikollinen muistivihkoja ja tietokonelevykeitä, jotka Daniel oli kausittain kirjoittanut täyteen siansaksan näköistä tekstiä. Tuhansia sivuja hajanaisia yrityksiä kumota ilmastokatastrofi, se oli ollut hänen juttunsa, kun hänellä oli maaninen vaihe päällä. Hänen elämäntehtävänsä.

Kirjoitukset oli usein tuonut Danielille unessa kotka tai valas, ja viestit voisivat pelastaa maailman. Se oli niin mielipuolista, ettei Hannah melkein kestänyt ajatella sitä. Hän silitti tumman-sinistä neulepaitaa, jossa oli pieni, punainen sydän rinnassa. Hän oli antanut sen aikoinaan veljelleen yhtenä heidän yhteisistä syntymäpäivistään.

Sanotaan, että menettäessään rakastamansa ihmisen menetti jotain myös itsestään. Kuolemantapauksen aiheuttama suru oli seisahnut tila, olosuhde vailla lupausta muutoksesta. Kun kuoleman syynä oli itsemurha, peitti kaikukuva *miksi?* surun ja tukki tien paranemiselta. Hannahille oli ollut järkytys huomata, miten vähän hän pystyi hyödyntämään ammattitaitoaan itsensä auttamiseen. Danielin psykiatri suljetulla osastolla, Mikkel Felding, jonka Hannah tunsi opiskeluajoilta, oli tarjoutunut keskustelemaan hänen kanssaan Danielin viimeisistä ajoista. Ehkä oli aika ottaa tarjous vastaan ja katsoa, saisiko hän siitä hieman helpotusta.

Olemattomilta tuntuvilla voimillaan Hannah nosti ylimmän laatikon, kantoi sen kellarin portaisiin ja nousi kaksi askelmaa kerrallaan eteiseen. Sitten hän palasi alas, haki toisen laatikon ja laski myös sen mustavalkoruudulliselle lattialle. Pölyhiukkasten pilvi tanssi auringonvalossa. Täällä eteisen päivänvalossa laatikot näyttivät viattomilta, ja niissä olisi voinut olla yhtä hyvin talvi-saappaita kuin ihmisen viimeinen omaisuus.

Hannahin puhelin soi taskussa. Hän otti sen esiin ja katsoi näyttöä. Tuntematon numero. Hän vastasi epäroiden.

”Haloo?”

”Päivää. Olen Sanna Jørgensen, soitan Nykøbingin vankilan toimistosta. Asiani koskee entistä vankiamme. Puhunko Daniel Leonin lähiomaisen kanssa?”

”Olen hänen sisarensa, Hannah Leon.”

”Surunvalitteluni.”

”Kiitos.” Hannah rykäisi epävarmana. ”Mistä on kyse?”

”Soitan, koska samassa yhteydessä, kun psykiatrinen vankisairaala siirretään Slagelseen, remontoimme ja osin puramme vanhaa osastoa. Kun huonekaluja kannettiin ulos veljesi sellistä, niin löysimme jotain...” Linja humisi kuin vankilasihteeriksi olisi ollut Alaskassa asti eikä vain muutaman sadan kilometrin päässä. ”Kaaartin takaa. Hän oli nostanut takalevyn paikoiltaan ja kirjoittanut seinään luovan työn pajalta ottamallaan spritussilla ja kuulakärkikynällä.”

”Mitä hän oli kirjoittanut?”

”Tekstiä ei ole kirjoitettu tavallisilla kirjaimilla, joten kukaan meistä ei osaa lukea sitä. Ehkä se on pelkkää hölynpölyä. Jos kuitenkin haluatte nähdä sen, ennen kuin seinä puretaan, voimme järjestää käynnin.”

”Öhöm, en oikein tiedä.” Hannahin vatsa pyörähti hitaan kuperkeikan hänen ajatellessaan, että kävisi vankilassa uudelleen. Hidas junamatka pohjoiseen samoilla kiskoilla, joilla Daniel oli riistänyt hengen itseltään. ”Voisitteko lähettää meille kuvan siitä?”

Luurista kuului hengähdys, kuin sihteeriksi olisi naurahtanut ja tuhahtanut samaan aikaan. ”Voin kyllä ottaa kuvan seinästä puhelimellani ja lähettää sen sinulle, jos luulet osaavasi lukea kirjoituksen.”

Hannah epäroi, ilmeisesti niin pitkään, että se koetteli vankilasihteerin kärsivällisyyttä.

”Ilmoitamme teille vain, jotta kaikki sujuu ohjeiden mukaan. Voitte soittaa ja sopia tapaamisen, jos siltä tuntuu.”

”Hyvä, kiitos.”

Hannah sulki puhelimen.

Ehkä Rune oli oikeassa, ehkä Hannah oli tyly. Herkkien ja sulkeutuneiden perheenjäsenten joukossa hän oli usein tuntenut itsensä oudoksilinnuksi. Lapsena hän sai aina kuulla, että hänen pitäisi hillitä itsensä, hidastaa vauhtia ja luojaan tähden yrittää vähän rentoutua. Daniel saattoi istua tuntikausia piirtämässä ja lukemassa, kun taas Hannah muokkasi koko yläkerran ratsastusradaksi ja hyppeli esteiden yli keppihevosellaan. *Minun pieni Peppi-tyttöni*, oli heidän äidillään tapana sanoa, ja vaikka tarkoitus oli rakastava, Hannah vaistosi sanojen taakse kätkeytyvän hitusen paheksuntaa.

Hän laskeutui kellarin portaita äitinsä ääni korvissaan. Tuomion langettamisen jälkeinen aika oli sumuista, mutta oikeudenkäynnin jälkeen, kun Daniel oli tuomittu ex-vaimonsa taposta, Rose Leon oli mennyt makuulle vuoteeseensa eikä ollut nousut sieltä enää koskaan. Verisyöpädiagnoosi oli ollut sokki, mutta lääkärit olivat sanoneet, että äiti kuolisi tautia sairastavana mutta ei sen takia. He erehtyivät. Tänä vuonna helmikuun seitsemännen vastaisena yönä Rose Leon veti viimeisen hengenvetonsa seitsemänkymmenen neljän vuoden iässä ja poistui tästä maailmasta kuin ei olisi enää malttanut odottaa, että pääsi matkaan.

*

”Anteeksi... hei!”

Liv nousi vaivihkaa varpailleen yrittäessään venyttää 162-senttistä varttaan hieman pidemmäksi. Reisiin koski, mutta hän kurottautui silti ylemmäksi ja nosti leukaansa. Hän ei silti valitettavasti tehnyt vaikutusta tiskin takana häärivään mieheen, joka asteli itsevarmasti kahvikoneelta kassakoneelle ja takaisin vilkaisten suoraan

Livin pään yli. Kööpenhaminan kahvilat, Liv mutisi itseksensä ja muisteli kaipauksella paikallista kahvipaikkaansa Aalborgissa. Siellä asiakkaiden ei tarvinnut seistä odottamassa, ja kaupan päälle sai hymyn, kun laski maksun tiskille.

”Haluaisin kolan ja sämpylän pelkällä voilla.” Tällä kertaa Liv korotti hieman ääntään.

Baarimikko hymyili irrottamatta otettaan kannusta, jossa hän juuri vaahdotti maitoa, ja huusi mielenosoituksellisesti takaisin.

”Istu vain pöytään, tulemme sinne!” Mies kääntyi takaisin kahvikoneen puoleen jatkamaan puuhiaan.

Liv oli tottunut sellaiseen. Pieni ja hentoinen nainen sivuutetaan helposti, etenkin jos vastassa on ylimielisiä miehiä tiskien takana. Siinä oli yksi syy, minkä takia Liv rakasti poliisiunivormuaan. Sen tunnukset ja vyöllä roikkuvat pamppu ja virkapistooli herättivät kunnioitusta jopa sellaisissa kusipäissä kuin tuo mies. Liv kaipasi univormuaan. Hän kaipasi työtään, ammatti-identiteettiään.

Nyt olet kuitenkin tässä, hän muistutti itselleen ja löysi kahvilasta vapaan pöydän sanomalehtiä lukevien aamuasiakkaiden keskeltä. Hän laski urheilukassin lattialle ja istuutui, käynnisti tietokoneen ja yhdisti sen internetiin. Theresen tuoksu tuntui edelleen hänen ihollaan, se häiritsi Livin ajatuksia. Thereseltä ei ollut tullut viestiä sen jälkeen, kun Liv oli poistunut hotellihuoneesta hyvästelemättä. Kai Therese oli jo pikajunassa matkalla kotiin. Ehkä hän halusi rauhoittua ja viestitellä myöhemmin.

Liv avasi poliisin kotisivun ja tutki työpaikkailmoituksia löytämättä mitään mainittavaa. Hän sulki sivuston, otti esiin Google Ad-tilastonsa – joka ei ollut vaikuttava – ja lukaisi sitten läpi oma-aloitteisen tarjousviestinsä, jonka hän aikoi lähettää sähköpostitse eläkekassoille ja vakuutusyhtiöille. Hän puri huultaan korjatesaan kirjoitusvirheitä ja lisätessään pilkkuja. Kolme kuukautta sitten hänellä oli ollut vakituinen työ rikostutkijana ja asunto,

josta avautui näkymä Limfjordenin taivaalle. Nyt hän istui täällä ja kaupitteli palveluksiaan nimellä *LJ-yksityisetsivät*. Monikossa, vaikka firmassa ei ollut muita kuin hän tarjoamassa turvaa asiakkaille.

Hän avasi vasta perustamansa yrityssähköpostin ja vastasi tietoja kaipaavalle toimeksiantajalle. Sen asiakkaana oli selkäpotilas, joka oletettavasti oli terveempi kuin antoi vakuutusyhtiön uskoa. Liv lupasi raportoida mahdollisimman pian. Hän oli saanut kaksi uutta tiedustelua, molemmat muilta vakuutusyhtiöiltä, joilla oli vastaavanlaisia haasteita. Liv lähetti niille tarjouksen ja liitti mukaan suosituksen, jonka Kööpenhaminan henkikirikosyksikön rikostutkija Petter Bohm oli kirjoittanut vähän yli kolme vuotta sitten, kun Liv oli hakenut paikkaa Pohjois-Jyllannin poliisista.

Bohm oli vetänyt kuulustelutekniikan kurssia Livin opiskellessa, ja Liv muisteli sitä yhä yhtenä parhaista kursseista poliisikoulun ajalta. Kun Liv valmistuttuaan oli toiminut valvonta- ja hälytystehtävissä, hän oli kohdannut Bohmin uudelleen kotihälytyksen yhteydessä, kun kyseessä olikin ollut henkirikos. Päihtynyt mies oli väittänyt, että hänen vaimonsa putoaminen portaissa oli ollut onnettomuus ja ettei hänellä ollut mitään tekemistä naisen kaulasta löytyneiden kuristusjälkien kanssa.

Livin nuoresta iästä huolimatta Petter oli päättänyt ottaa tämän mukaan selvittämään tapausta, ja Liv oli ollut läsnä kuulusteluissa, etsinyt todistajia ja kerännyt todisteita syytteen nostamista varten. Hän oli jopa ollut paikalla, kun surmaaja viimein murtui ja tunnusti kyyneliä vuodattaen.

Petterin mielestä Liv oli taitava. Erityinen. Liv oikaisi selkäänsä sitä ajatellessaan. Petterin omat tyttäret, jotka olivat Livin ikäisiä, olivat valinneet toisenlaiset urat – *luojan kiitos*, Petter sanoi usein tarkoittamatta sitä. Jotkut kollegat eivät olleet katsoneet hyvällä heidän luottamuksellisia välejänsä ja olivat levittäneet pahansuo-

pia huhuja selän takana. Liv oli saanut kokea monenlaista, kun hän kaksikymmentäviisivuotiaana oli saanut paikan Aalborgista ohittaen virkaiältään vanhempia hakijoita, joilla oli jo monta päänahkaa vyöllään. Sikäläiset rikostutkijat olivat pyytäneet Liviä hakemaan kahvia, kuin tämä olisi ollut heidän sihteerinsä. Hän ei ollut piitannut heistä, ja muutaman kuukauden kuluttua hän oli löytänyt joitakin liittolaisia työtovereiden keskuudesta. Johannin. Michalan. Per Andersin. Heidän ansiostaan arki asemalla oli ollut siedettävää, mutta kiusaaminen ei ollut koskaan lakannut kokonaan, vaan tunnelma oli pysynyt aina jännittyneenä.

Liv katsoi olkansa yli, sammutti tietokoneen ja nosti sen urheilukassiin. Baarimikko oli ilmeisesti unohtanut täysin hänen tilauksensa, eikä se haitannut Liviä. Kööpenhamina oli kalallis, eikä yksityisetsivän tienesteissä toistaiseksi ollut kehumista. Pikkusummat, joita hän ansaitsi paljastamalla vakuutuspetoksia ja kilpailukieltojen rikkomisia, olivat kuin pisara valtameressä. Tämä oli väliaikaista, hän muistutti itselleen. Eiköhän hän vielä saisi töitä rikostutkijana.

Liv ehti juuri nousta tuoliltaan, kun tarjoilija toi hänen kolansa ja sämpylänsä ja asetti laskun niiden viereen. Loppusumma oli samaa luokkaa kuin sunnuntaibrunssin hinta Aalborgissa.

*

Nima Ansari otti savukkeen suustaan ja kiersi korjaamon edustalla kahden kuormalavan päällä seisovan Holley 670 -kaasuttimen toiselle puolelle. Vuoden 1974 Corvette C3 oli vanhempi kuin hän itse. Auton omistaja oli rahdannut auton tänne eilen käytyään ensin turhaan usean valtuutetun automekaanikon pakeilla, sillä moottori tukehtui edelleen tyhjäkäynnillä.

Nima oli jo tarkistanut kaasuttimesta uimurikammion suuttimet, sytytystulpat ja polttoainesuodattimen löytämättä ongelman syytä. Nyt hänellä oli tiedossa salapoliisityötä. Venttiilejä ja letkuja oli tutkittava, puhdistettava ja vaihdettava uusiin. Vika voisi olla liikkuvissa osissa, tai ehkä tyhjiöjärjestelmä falskasi. Tehtävä oli haastava, mutta hän piti haasteista, ainakin kun ne olivat konkreettisia ja analogisia. Sellaisia, jotka voitiin ratkaista käyttämällä aikaa ja olemalla huolellinen.

Hän pyyhki sormet haalariin, tumpasi tupakan ja tähyili pihan poikki kohti asuintaloa. Vanha, herraskainen huvila oli jätetty pystyyn takapihalle Vesterbron ja Frederiksbergin kaupunginosien rajalle. Se oli selvästi ollut aikoinaan arvokas rakennus, mutta nyt se olisi vaatinut jo reippaasti kunnostusta. Toisinaan Nima kävi kahvilla ja vaihtoi kirjoja talossa asuvan iäkkään miehen, Janin, kanssa. Vaimonsa kuoleman jälkeen tämä oli ollut yksin.

Niman sormia syyhyysi päästä irrottamaan huvilan halkeilutta rappausta, korjaamaan lattioita ja hiomaan lahonneita ikkunankarmeja. Hänellä oli kuitenkin aivan kylliksi puuhaa auton parissa eikä hän varsinaisesti kaivannut lisätöitä. Ja nyt, kun Janin tytär oli muuttanut taloon, Nima pysytteli kunnioittavalla etäisyydellä. Hän oli nähnyt tyttären kantavan laatikoita sisään joskus pääsiäisen jälkeen. Varmaan avioeron takia, ikä ainakin oli otollinen siihen, Nima ajatteli ja otti jakoavaimen käteensä.

Nima avasi pultin, joka kiinnitti letkun sivuputkeen, ja tutki letkun pikkutarkasti reikien varalta. Hän irrotti imukaulan. Ehkä hänen pitäisi kohta mennä käymään äitinsä luona. Äidin vyöruusu oli taas ärhäköitynyt, ja äidin oli vaikea päästä liikkeelle, mistä hän muistutti poikaansa päivittäin.

Nima tiesi, että ensisijaisesti oli kyse jostain muusta. Hän tiesi myös, että hänen siskonsa Daria oli vienyt äidille kaksi täyttä ostokassia eilen, mutta tieto ei lievittänyt Niman huonoa omaatuntoa.

Se oli kireällä kuin napanuora. Pakolainen voi tuntea itsensä hetkittäin vapaaksi, mutta hän ei ole sitä koskaan kokonaan.

Nima kuivasi imukaulan rätillä, päätti leikata letkusta sentin pois ja uusia kiristysrenkaan. Hän meni sisälle korjaamoon etsimään oikeaa laatikkoa. Puhelin värisi taskussa. Hän otti sen esiin, katsoi näyttöä ja hymyili. Marianne.

Öljyn ja tupakan haju roikkui raskaana vanhan autokorjaamon katon alla. Korjaamo ei ollut suuri, vain viisi kertaa kuusi metriä, ja sen seiniä peittivät kuitulevyt, joissa näkyi työkalujen ääriviivoja. Täällä tavaroilla oli oma paikkansa, ja hyllyjä oli metrikaupalla ympäriinsä. Laatikoita, joissa oli ruuveja ja muttereita, pultteja ja nauhoja, seisoivat hyllyillä vieretysten, selkeästi merkittyinä. Siisti joskin vanhanaikainen varasto oli kuulunut kauppaan.

Nima rakasti varaston asiallista järjestystä. Se muistutti pientä kauppaa, jonka hän oli saanut leikkeihinsä perheen yhä asuessa Qaemshahrissa Iranin pohjoisosassa. Tosin se oli peritty isän puolen tädeiltä ja tarkoitettu varmaankin alun perin Darialle, joka ei kuitenkaan välittänyt leikkiä sillä. Kaupassa oli kolme lasten koon vitriinikaappia, ja matalan tiskin päällä komeili kiiltävä, messinkinen kassakone, joka sanoi pling. Jauhoja ja riisiä sisältävät puulaatikat kirskuivat, kun hän veti niitä auki. Pieni maailma täynnä järjestystä ja laatua.

Nima oli aikanaan ottanut korjaamon haltuunsa Metallirobertilta, eläkkeelle jääneeltä vesterbrolaisen mekaanikon perikuvulta. He eivät olleet allekirjoittaneet mitään sopimusta tai sotkeneet pankkia kaupantekoon vaan puristaneet vain kättä ja vaihtaneet kirjekuoria. Korjaamo oli pieni, ja sillä oli rajoituksensa. Jos Nima tarvitsi monttua tai nostinta, hänen oli turvauduttava lähimpään valtuutettuun korjaamoon, mutta se oli vain harvoin välttämätöntä. Veteraaniautot hän pystyi yleensä hoitamaan täällä pihalla tavallisella työkalupakilla ja aimo annoksella kärsivällisyyttä.